

УТВЪРДИЛ:

ТАНЯ ХРИСТОВА

Кмет на Община Габрово

ОТЧЕТ

Относно: Реализираните дейности при изпълнението на Общинска стратегия за закрила на детето за 2012г., приета с Решение №52/19.03.2009г. от Общински съвет Габрово.

В Част II от Общинска стратегия за закрила на детето „Цели на стратегията и мерки за тяхното изпълнение”, Раздел IV, са посочени конкретните мерки и задачи за изпълнение на оперативните цели на Стратегията. В тази връзка, Ви предоставяме информация за реализираното през 2012г. в изпълнение на Стратегията.

По точка 2: Реформиране на ДДЛРГ „Христо Райков” Габрово, предоставяне на дневна и седмична грижа за децата, последваща реинтеграция в биологичните им семейства, или настаняване по чл. 24 (1) и (2) от ППЗЗД - (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2006 г.) При предприемане на настаняване на детето извън семейството се проучва възможността за настаняване в семейство на роднини или близки; (2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2006 г.) Дирекция "Социално подпомагане" подготвя становище за годността на близките или роднините да отглеждат детето.

➤ С Решение № 121/14.06.2012г. на Общински съвет Габрово е предложено капацитета на ДДЛРГ „Христо Райков” да бъде намален от 35 на 30 места. Считано от 01.01.2013г., със Заповед № РД 01-87/22.01.2013г. на Изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане, капацитета на институцията е намален на 30 места;

➤ През 2012г. общият брой на постъпилите в институцията деца е 7, като 5 от тях идват от друга специализирана институция в страната, а другите две са изведени от биологичните им семейства. Две от децата, настанени в Дом за деца лишени от родителска грижа (ДДЛРГ) постъпват за първи път в институция. Броят на напусналите ДДЛРГ „Христо Райков” през 2012 година е 5, като трима от тях са напуснали поради навършване на пълнолетие, а двама са прехвърлени в Социално-педагогически интернат (Социално-педагогическите интернати се настаняват деца, които са извършили или за които съществуват предпоставки за извършване на противообществени прояви). След напускане на специализираната институция, поради навършване на пълнолетие, двама от младежите се връщат при свои близки и роднини, а един – при биологичното си семейство;

➤ Услугата дневна и седмична грижа през отчетната 2012г. не е разкрита в ДДЛРГ „Христо Райков” Габрово. Според актуализациите на плановете за действие, изготвени от Отдел „Закрила на детето”, при Дирекция „Социално подпомагане”- Габрово, към настоящият момент няма ресурс от деца за ползване на този вид социална услуга.

По точка 3: Търсене на възможности за пребазиране на ДДЛРГ „Христо Райков” Габрово.

С настъпването на промени в нормативните документи в социалната сфера, както и във връзка с Национална стратегия "Визия за деинституционализацията на децата в Република България" и План за действие към нея, в Република България стартира процес на деинституционализация на децата от специализираните институции. В тази връзка е необходимо да се предприемат мерки не за пребазиране на ДДЛРГ „Христо Райков” в гр.

Габрово, а за неговото закриване и осигуряване на алтернативни услуги за децата, настанени там (Центрове за настаняване от семеен тип). Една от стъпките по процеса на деинституционализация е постепенното намаляване капацитета на специализираната институция, което ежегодно се предприема като мярка от Община Габрово.

По точка 4: Повишаване информираността и ангажираността на общността по отношение развитието на приемната грижа и увеличаване броя на осиновителите на територията на Община Габрово.

На територията на община Габрово работят три Центъра за обществена подкрепа и организации, реализиращи проекти, насочени към услугата Приемна грижа. По предоставянето на социалната услуга активно работят Община Габрово, Дирекция „Образование и социални дейности“, както и Дирекция „Социално подпомагане“, Отдел „Закрила на детето“.

За популяризиране на услугата сред обществеността регулярно се провеждат информационни кампании; индивидуални информационни срещи с граждани, проявили интерес към услугата и с кандидати за приемни родители. Български червен кръст също реализира редица информационни кампании за популяризиране на услугата сред обществеността.

От началото на 2012г. Община Габрово стартира реализацията на проект „И аз имам семейство“, по ОП „Развитие на човешките ресурси“, схема за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG 051PO001-5.2.11 „Приеми ме“. Общата цел на проекта е създаване и реализиране на устойчив модел за развитие на заместваща семейна грижа за деца, настанени в специализирани институции и на деца, в риск от изоставяне; предоставяне на качествена социална услуга „Приемна грижа“. От началото на реализиране на дейностите по проекта, през 2012г. в Община Габрово са постъпили общо 13 заявления от кандидати за приемни родители. От тях по време на проучване и оценка се отказват двама. От останалите 11 кандидата – 9 са за професионална приемна грижа, а 2-ма са изявили желание да бъдат доброволни приемни родители. От тези 11 кандидати 8 са вече утвърдени приемни родители от Комисия по приемна грижа към Регионална Дирекция „Социално подпомагане“, с влезли в сила заповеди за утвърждаване. В три от приемните семейства има настанени деца след процес по опознаване и напасване с 2 деца от Дом за медико-социални грижи и 1 от Звено майка и бебе, съвместно с Отдел „Закрила на детето“. Кметът на Община Габрово сключва договори за предоставяне на социалната услуга „Приемна грижа“ с приемните семейства. По данни на Съвета по осиновявания към Регионална Дирекция „Социално подпомагане“ – Габрово, броя на осиновените деца през 2012г. е 19, като 14 от тях са международно осиновени, а останалите 5 са осиновени в Република България.

По точка 5: Работа по превенция на настаняването на деца в специализирани институции от майки, в риск да изоставят децата си; повишаване родителския капацитет, информираност за права и задължения, училище за родители, училище за бременни.

➤ В посока работа по превенция на настаняването на деца в специализирани институции, през 2012 година в Звено „Майка и бебе“ общо осем клиентки и седем деца са ползвали социалната услуга. Основно работата на специалистите с потребителите на услугата е насочена към изграждане на родителски капацитет, засилване на привързаността и емоционалната връзка на двойката „майка – дете“. По този начин се увеличават шансовете на майката да задържи детето си, вместо да го настани в специализирана институция. За отчетния период, пет от майките са напуснали социалната услуга заедно с бебетата си, едно от децата е настанено в семейството на близки и роднини, едно – в приемно семейство и едно е настанено в Дом за медико-социални грижи за деца – Габрово;

➤ През отчетния период, екипите на Център за обществена подкрепа при Община Габрово, Център за обществена подкрепа, управляван от „ИМКА“ Габрово и Център за обществена подкрепа, управляван от Сдружение SOS „Детски селища България“ са работили по общо 228 направления от Дирекция „Социално подпомагане“ Габрово с деца, родители и семейства, в посока оценка и повишаване на родителски капацитет, изграждане на умения за отглеждане и възпитание на деца, превенция на настаняването на деца в специализирана институция, деца в риск от отпадане от училище или вече отпаднали от образователната система и др.

По точка 6: Въвеждане на иновативен подход в работата по случай – „Лаборатория за изследване на детето“.

➤ Стартиралата в рамките на проект „Живот в семейна среда и по-добро бъдеще на децата чрез алтернативни социални услуги“ през месец януари 2010г. Лаборатория за изследване на детето продължава да се реализира във вид на междуинституционални срещи за обсъждане на случаи. В обсъждането на случаи се включват специалисти, в зависимост от конкретния случай и индивидуалната нужда от подкрепа. Провеждането на тези срещи цели оказване на подкрепа на водещия случая специалист, чрез изказване на мнения, предложения, асоциации и цялостно обсъждане. Ефективността от тези срещи е голяма и от изключително значение за специалиста, представящ случая си, тъй като останалите експерти в срещата не работят пряко по случая и могат да дадат по-обективно мнение, което води до цялостно повишаване на качеството на предоставяните услуги. Това от своя страна понижава риска от ефекта на прегаряне на специалистите, работещи по предоставяне на услуги за деца в риск.

По проект BG051PO001-4.1.04-0104 „Повече ЗаЕдно – Подпомагане обучението на деца и ученици със специални образователни потребности в Община Габрово“, финансиран по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" 2007-2013, стартира и друг вид Лаборатория, този път за родители, която се провежда 2 пъти месечно.

➤ Един от основните проблеми при родителите на деца със специални образователни потребности (СОП), е свързан с трудностите, които преживяват докато осъзнаят и приемат проблема на своето дете. От съществено значение е те да изградят реална представа за възможностите на децата им, за собствените си възможности и отговорности, за предстоящите промени в живота им, да бъдат по-активни участници в живота на своите деца, да прилагат у дома постигнатото от специалистите, как родителите да намерят нужната им специализирана литература и къде са източниците. Специфичните нужди на родителите на деца със СОП са свързани с необходимостта от консултиране и подкрепа на семейството и подпомагане за възстановяването, социализацията и интеграцията на детето. Осъществяват се консултации с психолог и социален работник, работа в посока подкрепа родител - родител, повишаване специфичните умения и компетенциите и осигуряване на подкрепа и мотивация, както и съвместни дейности и инициативи с децата. Професионалистите, които участват в лабораторията подпомагат работата и по конкретни казуси, като при необходимост лабораторията осигурява консултации и с други специалисти.

По точка 7: Разкриване на нова алтернативна социална услуга в общността за деца, напускащи ДДЛРГ - „Защитено жилище“, държавно делегирана дейност - 2010г.

Със Заповед № РД 01-146/05.02.2010г. на Изпълнителния Директор на Агенция за социално подпомагане, социалната услуга в общността – резидентен тип „Център за настаняване от семеен тип“ (ЦНСТ) е разкрита като делегирана от държавата дейност, с капацитет 5 места. Целева група на ЦНСТ са деца в риск до 18 годишна възраст, или до завършване на средно образование, но не повече от 20 години. Центърът работи на пълен капацитет от момента на разкриването си. През месец април 2011г. услугата е отдадена за управление на външен доставчик – *Фондация за социална промяна и включване*, който до настоящия момент управлява социалната услуга.

Фондацията управлява със собствени средства и социалната услуга Наблюдавано жилище, находяща се в село Поповци, Община Габрово. Услугата е разкрита през ноември 2010г., като целевата група са младежи, напускащи специализирани институции, а капацитетът ѝ е 8 места.

По точка 8: Създаване на нови услуги за деца с увреждания – с ограничени умствени възможности, с генерализирани разстройства в развитието си, както и за деца със зрителни увреждания.

В рамките на проект „Изграждане и развитие на Център за социална рехабилитация и интеграция” през 2010г. на територията на община Габрово функционира социалната услуга в общността Център за социална рехабилитация и интеграция за деца от аутистичния спектър. За 2012 година, услугите на Центъра са ползвани от 26 деца със проблеми от аутистичния спектър. Интересът към социалната услуга е голям и се обслужват потребители от други населени места - гр. Дряново, с. Килифарево, гр. Трявна и от гр. Плачковци.

➤ На 01.03.2012 г. Община Габрово подписа договор за безвъзмездна финансова помощ № BG161PO001/1.1-12/2011/038, за изпълнение на проект № BG161PO001-1.1.11-0041 „Подобряване на грижата за деца с увреждания чрез изграждане на два Центъра за настаняване от семеен тип в град Габрово”. Проектът цели подобряване на социалната инфраструктура, предоставяща услуги за деца и младежи с увреждания; осигуряване на достъп до адекватни услуги и последващо социално включване на деца и младежи с увреждания. За постигане целите на проекта, се изграждат два Центъра за настаняване от семеен тип (ЦНСТ), които сами по себе си представляват новопостроени къщи. Средствата по проекта ще подсилят също и цялостното обзавеждане и оборудване на сградите. Центровете ще бъдат разположени в кв. Борово и кв. Трендафила в гр. Габрово. Предвидено е помещенията да осигуряват домашна атмосфера и условия за живот, близки до семейните. Стаите ще бъдат с капацитет две деца, ще съществуват и места, където те да съхраняват личните си вещи. Ще се дава възможност на децата да наблюдават и да вземат участие в приготвянето на храната, според индивидуалните им способности. Капацитетът на всеки от Центровете за настаняване от семеен тип ще бъде 12 деца с възможност за настаняване на още 2 допълнително.

По точка 9: Повишаване квалификацията на служителите, заети в социалната сфера на територията на Община Габрово – базисни, специализирани обучения и осигуряване на групов и индивидуална супервизия.

През отчетната 2012г. специалистите в социалните услуги, работещи пряко по предоставяне на дейности и услуги за деца и младежи преминаха през следните обучения:

* Звено майка и бебе

- „Мениджиране на социалните услуги”;
- „Мобилна социална работа”;
- „Обучение по здравословни и безопасни условия на труд”.

* Дом за деца лишени от родителска грижа

През календарната 2012 г. специалистите в Дом за деца лишени от родителска грижа са преминали следните обучения:

- „Невербална комуникация в социалните услуги”- възпитател, социален работник, психолог и директор;
- „За достоен труд и по-добър живот без дискриминация”- семинар и заключителна конференция, по проект на МТСП
- „Ранна интервенция”- психолог и директор

„Мениджиране на социалната услуга” - директор
 „Мобилна социална работа” - възпитател и социален работник.

* Дневен център за деца и младежи с увреждания:

През отчетната 2012 г., екипът на социалната услуга е преминал следните специализирани курсове и обучения за работа с деца:

„Изграждане на самооценка при деца и юноши; Монтесори терапия; Здравословни и безопасни условия на труд; Анализ и оптимизация на дейността на специалистите в дневните центрове – работа със семействата и подпомагащите институции; Мобилна работа и задължителна документация в социалната услуга” - Психолог и социален работник;

Посещение и обмен на опит с Център за хора с увреждания „Levensvreugde”, Aalst, Белгия;
 „Социалната услуга „Дневен център за деца с увреждания” – алтернатива на институционалната грижа за децата с увреждания и подкрепа на семействата им. Анализ и оптимизиране дейността на специалистите в дневните центрове – работа със семействата и подпомагащите институции. Задължителна документация в ДЦДУ. Практическа приложимост” – Директор.

* Център за социална рехабилитация и интеграция на деца от аутистичния спектър

Арттерапевт по своя лична инициатива бе на деветмесечен обмен на опит в Литва, по програма Коменски;

Участие в семинар "Да станеш жена, да станеш майка"- психолози, специални педагози, арттерапевт;

"Мобилна социална работа" - психолози, специални педагози, арттерапевт, ръководител;

Диагностика и терапия на сензорно- интегративна дисфункция - логопед, психолог, специален педагог;

Участие в колоквиум на БОЛП- психолози;

Участие в обучение на тема „Мениджиране на социалните услуги” – ръководител;

Обмяна на опит- специалисти от ЦСРИД- Дупница, ЦОП- Козлодуй, специални педагози ПУ- Швейцария.

* ЦОП – Сдружение SOS „Детски селища”

Мерки за развитие на сътрудниците предоставящи социални услуги в ЦОП при SOS Детски селища България през 2012г.

През 2012 година, специалисти, работещи в Център за обществена подкрепа участваха в следните обучения:

„Специфични особености на деца с увреждания, способности и ограничения“; „Природа и корени на агресивността при детето в предучилищна възраст“; „Социално-педагогическа работа с родители на деца в риск. Деца с обучителни трудности“;

Управление на проектния цикъл и писане на проекти; „Диагностика и превенция на езика 3-4г“; „Мобилна социална работа“

През 2012г. са проведени 9 индивидуални и 5 групови супервизии на екипа на ЦОП –Габрово.

* Център за обществена подкрепа – Община Габрово

Обучение по ерготерапия;

Обучение за функциите на "Синята стая";

"Работа с деца с поведенчески проблеми" в 3 модула:

- Оценка на случай;

- Планиране на работата по случай;

- Програми за работа за деца с противообществени прояви;
"Мениджмънт в социалната работа";
"Мобилна социална работа".

* **Център за обществена подкрепа – ИМКА** През 2012 година, специалисти от Център за обществена подкрепа, управляван от ИМКА – Габрово са преминали през следните обучения за повишаване на квалификацията си:

„Работа с деца със специални образователни потребности“;
„Необходима документацията и методика в Центровете за обществена подкрепа“;
„Обогатяване на инструментариума за работа на логопеда“;
„Работа с деца със специални образователни потребности“;
„Управление на доброволци при осъществяване на лятна програма за деца в ИМКА“;
„Обучение за ръководители на Социални услуги на територията на Община Габрово“;
„Мобилна социална работа“.

* **Наблюдавано жилище и Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ):**

През 2012 година, екипите на Наблюдавано жилище „Дом възможност“ и ЦНСТ са преминали следните обучения:

"Работа в екип и сензитивен тренинг".

"Работа с уязвими групи и общности - дефиниция, характеристики, подходи".

* *Екипите на социалните услуги получават средно по четири супервизии годишно, като част от тях са индивидуални, а други - групови.*

По точка 10: Подобряване координацията на различните институции, с цел повишаване ефективността на мерките за защита на децата от насилие, злоупотреба и други форми на експлоатация.

През 2010г. в гр.София бе подписано Споразумение за сътрудничество между Министъра на труда и социалната политика, Министъра на вътрешните работи, Министъра на образованието, младежта и науката, Министъра на културата, Министъра на здравеопазването, Министъра на културата, Председателя на Държавна агенция за закрила на детето, Изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане и Национално сдружение на Общините. Споразумението е относно взаимно партньорство за прилагане на Координационен механизъм за взаимодействие и координиране на работата на териториалните структури на органите за закрила на детето при случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и при кризисна интервенция.

Основни цели на Споразумението са:

1. Обединяване на ресурсите и усилията между страните за осигуряване на ефективна система за взаимодействие при работа в случай на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и в случаите, при които е необходима кризисна интервенция, с оглед гарантиране спазване правата на децата;
2. Изясняване и разпределяне на правата, задълженията и процедурите и подходите на участниците при прилагането на Координационния механизъм;
3. Регламентиране на отношенията между страните, с оглед създаване на мултидисциплинарни екипи на месно ниво с център Дирекция „Социално подпомагане“, които включват представители на изпълнителната власт и на органи на местното самоуправление.

В изпълнение мерките на Координационния механизъм е създаден мултидисциплинарен екип за работа в случай на деца жертви на насилие, в риск от насилие или при кризисна

интервенция, включващ представители на Община Габрово, Дирекция „Социално подпомагане” и Районно полицейско управление.

През 2012г. в Община Габрово няма постъпили сигнали за деца в риск.

По точка 11: Интегриране на децата със СОП /специални образователни потребности/ в масовите училища, увеличаване броя на дейностите в училищата с голям брой деца в неравностойно положение /въвеждане на СИП – ромски фолклор и др./; адаптиране на жизнената и архитектурна среда за нуждите на децата с увреждания.

През учебната 2012-2013г. в Помощно училище „Н. Палаузов” – Габрово се обучават 20 ученика. В общинските детски заведения са записани 25 деца, а в специализираната група в ЦДГ „Първи юни”, децата със СОП, които са включени са 5. В учебните заведения са записани 46 деца със СОП. За всяко дете има сформирани екип от специалисти и е разработена индивидуална образователна програма.

В подкрепа на деца със специални образователни потребности е разкрит и Ресурсен център за деца с увреждания.

През отчетната 2012 г. е изградена достъпна среда в Народна астрономическа обсерватория с планетариум (НАОП).

По точка 12: Развиване на съществуващите социални услуги в общността, чрез разширяване обхвата на ползвателите и подобряване на материално-техническата база.

В Център за социална рехабилитация и интеграция на деца от аутистичния спектър по проект „Развитие и усъвършенстване на социалната услуга ЦСРИДАС”, е извършен ремонт на три нови за центъра помещения – изграждане и обзавеждане на сензорна зала, зала за диагностика и зала за наблюдение.

По точка 13: Изграждане на детски площадки, в съответствие с изискванията на Наредба №1/12.01.2009г. за условията и реда за устройството и безопасността на площадките за игра на Министъра на регионалното благоустройство, Министъра на вътрешните работи и Председателя на Държавната агенция за закрила на детето.

През отчетният период са извършвани дейности по поддръжка и ремонт на общо 46 бр. детски площадки на територията на гр. Габрово (1 бр. повече от 2011 г.), в резултат на което от Общинския бюджет са изразходвани 8 874 лв. (с ДДС), за изпълнението на неотложни ремонтни дейности по детските съоръжения (без комунална дейност), с цел поддръжка на тяхната пригодност и безопасност. През 2012г. за изпълнение на обществена поръчка „Изграждане на четири детски площадки на територията на гр. Габрово”, в съответствие с Наредба 1 от 12 януари 2009г. за условията и реда за устройството и безопасността на площадките за игра, от общинския бюджет са изразходени 77 763,26 лв. (с ДДС). Местоположението на новите детски площадки е следното:

- междублоков терен на ул. „Райко Даскалов”, кв. Бичкия;
- бул. „Никола Вапцаров”, кв. Хаджицонев мост;
- ул. „Осми март” №24, кв. Тлъчници;
- ул. „Алеко Константинов”, кв. Борово- Велчевци.

По точка 14: Създаване на условия за осмисляне на свободното време на децата и младежите:

През отчетния период са организирани и множество празници и мероприятия за осмисляне свободното време на младежите от специалистите в Център за обществена подкрепа ИМКА - Габрово:

- Детски лагер през великденската ваканция;

VI. Финансиране

Финансирането на дейностите, свързани с мерките и задачите за изпълнение на оперативните цели, упоменати в настоящата стратегия, ще се осигури в рамките на бюджета на Община Габрово, Неправителствени организации на територията на общината, средства от Държавния бюджет, финансиране по Европейски и национални програми и други източници.

VII. Мониторинг и отчитане

1. Ежегодно да се оценява изпълнението на Стратегията за закрила на детето, паралелно с годишното отчитане на Общинската програма за закрила на детето за Община Габрово.

2. Постоянният мониторинг на мерките и задачите по реализиране на стратегическите цели се осъществява от Комисията за детето, с консултативни и организационни функции, според ЗЗД (чл. 20а., ал. 1)

3. Дирекция "Социално подпомагане", Отдел "Закрила на детето", съвместно с община Габрово да осъществява текущата практическа дейност по реализиране на Стратегията и предприемането на конкретни мерки по контрола на нейното изпълнение.

4. Държавно делегираните дейности да бъдат мониторирани от Общината, съвместно с Дирекция "Социално подпомагане", Отдел "Закрила на детето". Мониторингът ще се осъществява и на база междинни и окончателни отчети.

5. При необходимост от актуализация на приетата Стратегия, промените да се приемат от Общински съвет с ново решение.

Изготвил:

Ивелина Иванова

гл. експерт Дирекция „Образование и социални дейности“